A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2008. november 6.*

A C-203/07. P. sz. ügyben,

a **Görög Köztársaság** (képviselik: P. Mylonopoulos, S. Trekli és Z. Stavridi, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2007. április 16-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: I. Zervas és D. Triantafyllou, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: görög.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J.-C. Bonichot, J. Makarczyk (előadó), P. Kūris és L. Bay Larsen bírák,

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. március 5-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2008. május 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésében a Görög Köztársaság a Bíróságtól az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-231/04. sz., Görögország kontra Bizottság ügyben 2007. január 17-én hozott ítéletének (EBHT 2007., II-63. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) a Görög Köztársaság II. Abuja-projektre vonatkozó tartozását érintő részben történő hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletével az Elsőfokú Bíróság elutasította keresetét azon 2004. március 10-i aktus megsemmisítése iránt, amellyel az Európai Közösségek Bizottsága beszámítással beszedte azokat a pénzösszegeket, amelyekkel e tagállam tartozott a Bizottság, valamint az Európai Unió egyes tagállamainak abujai (Nigéria)

diplomáciai képviseletével kapcsolatos ingatlanprojektekben való részvétele miatt (a továbbiakban: megtámadott aktus).

Jogi háttér

A nemzetközi jog

2 A szerződések jogáról szóló, Bécsben az 1969. május hó 23. napján kelt szerződés (a továbbiakban: Bécsi egyezmény) 18. cikke alapján:

„A szerződés tárgyának és céljának a hatályba lépés előtti meghiúsításától való tartózkodás kötelezettsége

Az állam tartózkodni köteles azoktól a cselekményektől, amelyek meghiúsítanák a szerződés tárgyát és célját, midőn:

a) megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartásával írta alá a szerződést, vagy cserélte ki a szerződést létrehozó okiratokat, mindaddig, amíg nem válik nyilvánvalóvá az a szándéka, hogy a szerződésnek nem válik részesévé, vagy

b) kifejezte azt, hogy a szerződés reá nézve kötelező hatályát elismeri, mindaddig, amíg a szerződés hatályba nem lép, és feltéve, hogy e hatálybalépést indokolatlanul nem késleltetik.”

3 A Bécsi egyezmény 31. cikke így szól:

„Az értelmezés általános szabályai

1. A szerződést jóhiszeműen, kifejezéseinek szövegösszefüggésükben szokásos értelme szerint, valamint tárgya és célja figyelembevételével kell értelmezni.

2. A szerződés értelmezése céljából a szerződésnek a bevezető részt és a mellékleteit is magában foglaló szövegén túl a szövegösszefüggésbe tartozónak kell tekinteni:

a) bármely, a szerződéssel összefüggő olyan megállapodást, amely valamennyi részes fél között a szerződés megkötésével kapcsolatban jött létre;

b) bármely okmányt, amelyet egy vagy több részes fél készített a szerződés megkötésével kapcsolatban, és amelyet a többi részes fél a szerződésre vonatkozó okmánynak ismer el.

3. A szövegösszefüggés mellett figyelembe kell venni:

a) a részes felek között a szerződés értelmezésére vagy rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozóan létrejött bármely utólagos megállapodást;

b) a szerződés alkalmazása során utólag kialakult olyan gyakorlatot, amely a szerződés értelmezését illetően a részes felek megegyezését jelenti;

c) a nemzetközi jognak a részes felek viszonyában alkalmazható bármely idevonatkozó szabályát.

4. Valamely kifejezésnek különleges értelmet kell adni, ha megállapítható, hogy a részes feleknek ez volt a szándékuk."

A közösségi jog

4 Az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 248., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 74. o., a továbbiakban: költségvetési rendelet) 71. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Egy esedékessé váló követelés megállapítása olyan eljárás, amellyel a felhatalmazás vagy átruházott felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselő:

a) igazolja, hogy az adós tartozása fennáll [helyesen: ellenőrzi az adós tartozásának fennállását];

b) meghatározza vagy ellenőrzi a tartozás tényét és összegét;

c) ellenőrzi azon feltételeket, amelyek mellett a tartozás esedékes.

(2) A Bizottság számára rendelkezésre bocsátott saját forrásokat, és bármely nem vitatott, meghatározott összegű és esedékes követelést a számvitelért felelős tisztviselőnek szóló beszedési utalvány állapít meg, amelyet az adósnak megküldött terhelési értesítés követ – mindkét okmányt az engedélyezésre jogosult illetékes tisztviselő készíti el.”

5 A költségvetési rendelet 72. cikke (1) bekezdésének értelmében:

„(1) A behajtás engedélyezése olyan eljárás, amellyel az illetékes, felhatalmazás vagy átruházott felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselő beszedési utalvány kiállításával utasítja a számvitelért felelős tisztviselőt, hogy szedje be azon esedékessé váló követelést, amelyet megállapított."

6 A költségvetési rendelet 73. cikkének (1) bekezdése előírja:

„(1) A számvitelért felelős tisztviselő az engedélyezésre jogosult illetékes tisztviselő által szabályszerűen kiállított beszedési utalványok szerint jár el. Kellő körültekintéssel kell eljárnia annak biztosítására, hogy a Közösségek megkapják bevételeiket, és gondoskodnia kell a Közösségek jogainak védelméről.

A számvitelért felelős tisztviselő úgy szedi be az összegeket, hogy ellentételezi azon egyenértékű követelésekkel, amelyek a Közösségek oldalán az olyan adósokkal szemben állnak fenn, akiknek szintén vannak a Közösségekkel szemben nem vitatott, meghatározott összegű és esedékes követelései."

7 Az 1605/2002 rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet (HL L 357., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 145. o.) 78. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Az engedélyezésre jogosult tisztviselő a követelések megállapítása révén elismeri a Közösségek jogát az adóssal szemben, és megállapítja azon jogcímet, amely alapján az adós tartozásának kiegyenlítése követelhető.

(2) A beszedési utalvány azon műveletet jelenti, amellyel az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő utasítja a számvitelért felelős tisztviselőt a megállapított összeg beszedésére.”

8 A 2342/2002 rendelet 79. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A követelések megállapításához az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő biztosítja [helyesen: meggyőződik arról], hogy

a) a követelés nem vitatott, és nem függ semmilyen feltételtől;

b) a követelés pénzbeli, azaz pontosan meghatározott pénzösszegben kifejezett;

c) követelés esedékes, azaz nem érvényes rá fizetési határidő;

d) az adós adatai helyesek;

e) a beszedésre váró összeget a megfelelő költségvetési tételhez könyvelték;

f) a bizonylatok szabályszerűek; és

g) a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét betartják. […]”

9 A 2342/2002 rendelet 83. cikke a következőképpen szól:

„Az eljárás bármely pontján az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő és az adós értesítését követően a számvitelért felelős tisztviselő beszámítással szedi be a megállapított esedékessé váló követelés összegét, amennyiben az adós is rendelkezik olyan nem vitatott, határozott összegű, esedékes követeléssel a Közösségekkel szemben, amely egy kifizetési utalványban megállapított összeghez kapcsolódik."

A jogvita előzményei

10 A jogvita előzményeit az Elsőfokú Bíróság ítéletének 7–44. pontja a következőképpen tartalmazza:

„7 Miután Nigéria fővárosa Lagos helyett Abuja lett, a Bizottság 1993-tól egy épületet bérelt külképviseletének, valamint ideiglenesen egyes tagállamok – köztük a Görög Köztársaság – képviseletének elhelyezésére. Az e tagállamokkal történt megegyezés (a továbbiakban: I. Abuja-projekt) keretében a Bizottság bizonyos irodákat albérletbe adott, és bizonyos szolgáltatásokat nyújtott a kérdéses képviseleteknek. A tagállamok megállapodtak a képviseleteikkel kapcsolatos költségek elosztásáról. A Görög Köztársaság hozzájárulása az összköltség 5,5%-ára rúgott. A Bizottság, mivel úgy ítélte meg, hogy a Görög Köztársaság ezirányú kötelezettségeinek nem tett eleget, 2004-ben beszámítással beszedte a megfelelő pénzösszegeket (lásd az alábbi 44. pontot).

8 1994. április 18-án a Belga Királyság, a Dán Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, Írország, az Olasz Köztársaság, a Holland Királyság, a Portugál Köztársaság és a Bizottság (a továbbiakban: részes felek) az Európai Unióról szóló szerződés J.6. cikke (jelenleg, módosítást követően, EU 20. cikk) alapján megállapodást kötöttek (a továbbiakban: eredeti megállapodás) az abujai diplomáciai képviseleteik számára szolgáló, közös infrastruktúrát használó, közös nagykövetségi

épületegyüttes építésére (a továbbiakban: II. Abuja-projekt). Az eredeti megállapodás csatlakozási jegyzőkönyvvel egészült ki az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozását követően.

9 Az eredeti megállapodás 1. cikke kimondja, hogy a tagállamok nagykövetségei és a Bizottság külképviselete egymástól különböző diplomáciai képviseletek, amelyek a diplomáciai kapcsolatokról Bécsben, 1961. április 18-án aláírt nemzetközi szerződés hatálya, a tagállamok esetében pedig a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény hatálya alá is tartoznak.

10 Az eredeti megállapodás 10. cikke kimondta, hogy a Bizottság a II. Abuja-projekt koordinátoraként a többi részes fél nevében is eljár.

11 Az eredeti megállapodás 11. cikke alapján a Bizottság felel a II. Abuja-projekt megvalósíthatóságával kapcsolatos építészeti tanulmányok végrehajtásáért, a kezdeti bekerülésiköltség-becslés és a tervezés szakaszáért. E cikk előírja továbbá »az épület részletes tervéről, a bekerülési költségek elosztásáról és a [II. Abuja-] projekt befejezését követően a részt vevő valamennyi részes félre eső helyiségfenntartási költségekről« szóló kiegészítő megállapodás (a továbbiakban: kiegészítő megállapodás) megkötését. Végül a 11. cikk állandó igazgatótanácsot állít fel a II. Abuja-projekt koordinálására és ellenőrzésére; az igazgatótanács valamennyi részes fél képviselőjéből áll, és a Bizottság elnöklete alatt működik. Az állandó igazgatótanács a Tanácsnál a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) keretében felállított, »igazgatási ügyek«-munkacsoport (a továbbiakban: a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja) részére időszakonként jelentést tesz.

12 Az eredeti megállapodás 12. cikke így szól:

»A [II. Abuja-] projekt közvetlen finanszírozása a [kiegészítő megállapodás] 11. cikkben említett jóváhagyás[a] után a projekt egyes részes feleket illető részeinek megfelelő hozzájárulásokkal történik. A Bizottság hozzájárulása a megfelelő költségvetési tétel terhére történik.

Az előkészítő munkálatok ('1. szakasz') költségei a Bizottság költségvetésének a működéssel kapcsolatos forrásait terhelik. Ezek becsült összege 140 000 ECU. A [II. Abuja-] projekt befejezése után e költség megtérítése a részes feleknek a projektben fennálló részesedésük arányában fizetendő hozzájárulásaival történik.«

13 Az eredeti megállapodás 13. cikke kimondja:

»Valamennyi részes fél biztosítja, hogy a [kiegészítő megállapodás] jóváhagyás[a] után kifizeti a ráeső költségek teljes fedezését. A valamennyi részes fél által fizetendő összeg magában foglalja:

a) a saját alapterület teljes bekerülési költségét és

b) a bekerülési költségnek a közös és a nyilvános helyiségek alapján rá eső részét, amelyet arányosan, a saját alapterület és a nem közös helyiségek összes alapterülete közötti arány alapján kell kiszámolni.«

14 Az eredeti megállapodás 14. cikke úgy rendelkezik, hogy a Bizottság a részes államok jóváhagyásával és részvételével rendezi a harmadik személyekkel (szerződő felekkel) szemben fennálló tartozásokat.

15 Az eredeti megállapodás 15. cikke (1) bekezdésének rendelkezése szerint:

»Amennyiben valamely részes fél a [II. Abuja-] projektből való kilépés mellett dönt, és nem írja alá a 11. cikkben említett [kiegészítő megállapodást], a jelen megállapodás rendelkezéseit, beleértve a 12. és 13. cikkben foglalt pénzügyi kötelezettségeket, a kilépő részes félre nem lehet a továbbiakban alkalmazni.«

[…]

21 1995. december 27-én a Bizottság megkötötte a főszerződést. E szerződés a II. Abuja-projekt (4.4. és 4.5. cikk) alaptervére és későbbi szakaszára, valamint esetleges részletes tervekre (4.6. cikk) vonatkozott.

22 1996. szeptember 19-én a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja jóváhagyta a részletes tervet.

23 1996. november 21-én a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja felhívta a Bizottságot, hogy tegyen eseti intézkedést annak érdekében, hogy az építészek megkezdjék a részletes tervek kidolgozását. A munkacsoport jelezte, hogy az e szakaszra vonatkozó alakszerű szerződést a kiegészítő megállapodás véglegesítése

után kötik meg. Ezen az ülésen a Bizottság közölte a munkacsoporttal azt a költségösszeget, amelyet a II. Abuja-projekt előkészítésére 1996. november 15-ig előlegezett; ez körülbelül 2,8 millió euró volt.

24 1997. február 24-én ülésezett a munkacsoport, és úgy döntött, hogy a részletes tervek és a szerződési iratok kidolgozásához nem várja meg a kiegészítő megállapodás véglegesítését. Az ülés jegyzőkönyve az alábbi határozatokat tartalmazza:

»A munkacsoport felhívja a Bizottságot, hogy az építészekkel tegye meg a szükséges intézkedéseket a dokumentumok kidolgozására, és a projektre vonatkozó megállapodás kikötései szerint előlegezze meg a munkálatokhoz szükséges pénzeszközöket. Korábbi esetekhez hasonlóan az ily módon a Bizottság által fizetett előlegeket a többi résztvevő [az eredeti megállapodásban] meghatározott eljárások szerint utólag köteles megtéríteni.«

25 Az ezt követő hónapokban több tagállam kilépett a II. Abuja-projektből. 1997. április 28-án a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja megbízta a Bizottságot, hogy dolgozzon ki »kétoldalú megállapodást a projekttel kapcsolatban a Bizottság által a részes felek nevében eszközölt kiadásoknak a Dán Királyságra eső része megtérítésére«. Hasonló határozatot hoztak Írország 1997. szeptemberi, valamint a Portugál Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság kilépését követően.

[…]

27 1998. június 18-án a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja megemlítette a Belga Királyságnak a II. Abuja-projektből való esetleges kilépését. Ennek az ülésnek a jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy az állandó igazgatótanács rögzítette, hogy a Belga Királyság kifizeti a költségeknek a részletes terv jóváhagyását követően megállapított rá eső részét.

28 1998. június 10-én a Bizottság […] fizetési felszólítást intézett a Görög Köztársasághoz; ez az összeg megfelelt a projekt kezdeti szakaszában a Görög Köztársaságra jutó résznek, vagyis a teljes bekerülési költség 5,06%-ának. A fizetési határidőt a Bizottság 1998. december 31-ében állapította meg.

29 1998. december 9-én a kiegészítő megállapodást aláírta a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Francia Köztársaság, az Olasz Köztársaság, a Holland Királyság, az Osztrák Köztársaság és a Bizottság. A kiegészítő megállapodás 11. cikke előírja a projekt finanszírozására szolgáló alap létrehozását.

30 A kiegészítő megállapodás 14. cikke értelmében a megállapodás az aláírását követő második hónap első napjától ideiglenesen alkalmazandó, és azt a napot követő második hónap első napján lép hatályba, amelyen a tagállamok és a Bizottság kinyilvánítják, hogy a megállapodás megerősítése megtörtént.

31 1999. április 28-án a Bizottság ajánlati felhívást tett közzé az érintett tagállamok nagykövetségeinek, valamint a Közösség külképviseletének építésére (HL 1999. S 82.). A felhívásban szerepelt, hogy a Görög Köztársaság nagykövetségének területe 677 m^2 lesz.

32 1999. szeptember 3-án a Bizottság »megismételte« 1998. évi felhívását a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportjánál annak érdekében, hogy a tagállamok térítsék meg részére azokat a pénzösszegeket, amelyeket a tanácsadóknak fizetett ki a részletes tervek elkészítésének szakaszában. A Bizottság jelezte, hogy egyes tagállamok már kifizették azt az összeget, amellyel tartoztak, mások azonban – köztük a Görög Köztársaság – nem térítették meg az 1998. december 31-i határidőig. A Bizottság hozzátette, hogy az érintett részes feleknek újabb fizetési felszólítást fog küldeni, amely egyrészt a részletes tervek bekerülési költségére, másrészt a Belga Királyság, a Spanyol Királyság és a Portugál Köztársaság kilépése miatti átalakítás költségeire vonatkozik.

33 1999. szeptember 20-án az állandó igazgatótanács az építővállalatok előválogatása végett ülést tartott. A Görög Köztársaság képviselője aláírta az ülés jegyzőkönyvét. Az építkezés folytatására vonatkozó ajánlati felhívást a Hivatalos Lap S 54., 2000. március 17-i számában tették közzé.

34 2000. február 17-i fizetési felszólításában a Bizottság a részletes tervekre vonatkozó ajánlattételi dokumentáció összeállításáért 168 716,94 euró megfizetését kérte a Görög Köztársaságtól.

35 2000. június 22-én az állandó igazgatótanács úgy határozott, hogy a projektre új megközelítést alkalmaz (a továbbiakban: szűkített II. Abuja-projekt), amelyet a Francia Köztársaság kilépése tett szükségessé. A szűkített II. Abuja-projekt többek között a közös épületek és a közös infrastruktúra megszüntetését, valamint az alapterület csökkentését írta elő. A Görög Köztársaságnak ezen az ülésen részt vevő képviselője – felettesei jóváhagyásától függően – kifejezte egyetértését a projekttel kapcsolatban. Június 29-én a Bizottság megküldte a Görög Köztársaságnak a 2000. június 22-i ülés jegyzőkönyvét, és felhívta a szűkített II. Abuja-projektre vonatkozó alakszerű válasz megadására.

36 2000. szeptember 5-én a Bizottság megismételte kérését a Görög Köztársaság képviselőinek. Egy újabb – 2000. szeptember 14-én kelt – emlékeztetőt követően a Bizottság 2000. szeptember 25-én távmásolatban levelet intézett a Görög Köztársasághoz, amelyben válaszadási határidőként 2000. szeptember 30-át jelölte meg, és közölte, hogy a Görög Köztársaság hallgatását a projektből való kilépésként fogja értelmezni. 2000. október 2-án a görög hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy nem tudnak választ adni a szűkített II. Abuja-projektre vonatkozólag. Ennek következményeként a Bizottság ugyanezen a napon azt válaszolta, hogy utasította az építészeket a szűkített II. Abuja-projektnek a Görög Köztársaság kizárásával történő átalakítására.

37 2002. január 28-i levelében a Bizottság a Görög Köztársaságnak […] küldött terhelési értesítést, amely a II. Abuja-projekttel kapcsolatos építési költségekre vonatkozott. A Bizottság ezt követően visszavonta ezt a terhelési értesítést.

38 Miután a Görög Köztársaság felállította saját nagykövetségét Abujában, 2002. július 13-án elhagyta azokat a helyiségeket, amelyeket az I. Abuja-projekt keretében használt.

39 2002. október 11-i levelével a Bizottság alakszerűen közölte a Görög Köztársasággal az I. és a II. Abuja-projektre vonatkozó, ki nem egyenlített terhelési értesítéseket […].

40 A felek közötti tárgyalásokat követően a Bizottság 2003. január 31-i levelével emlékeztette a Görög Köztársaságot arra, hogy nem fizette ki az I. és a II. Abuja-projekttel kapcsolatos tartozásait, és felszólította, hogy 2003 februárja előtt fizessen összesen 516 374,96 eurót és 12 684,89 USD-t. A Bizottság hozzátette, hogy amennyiben az esedékesség napjáig a kifizetés nem történik meg, a szóban forgó pénzösszegeket bármilyen jogi úton beszedi.

41 Az ezt követő hónapokban a Görög Köztársaság és a Bizottság a fizetendő pénzösszegek nagyságáról folytatott vitát.

[…]

43 2004. február 16-án a Bizottság a Görög Köztársaságnak az I. és a II. Abuja-projekttel kapcsolatban még nem rendezett tartozásait ismertető levelet küldött e tagállamnak. […]

44 2004. március 10-én a Bizottság a szárazföldi Görögország regionális operatív program keretében pénzt fizetett ki a Görög Köztársaságnak. 4 774 562,67 euró kifizetése […] helyett azonban a Bizottság csupán 3 121 243,03 eurót fizetett ki. Ily módon a Bizottság beszámítással beszedte a Görög Köztársaság által ki nem egyenlített különbözet összegét, többek között az I. és a II. Abuja-projekt vonatkozásában fennálló 565 656,80 eurót […].”

Az Elsőfokú Bíróság előtti kereset és a megtámadott ítélet

11 A Bíróság Hivatalához 2004. április 22-én benyújtott keresetlevelével a Görög Köztársaság keresetet indított a megtámadott aktus megsemmisítése iránti kérelem tárgyában.

12 A Bíróság 2004. június 8-i végzésével a Bíróság alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 51. és 54. cikkének módosításáról szóló, 2004. április 26-i 2004/407/EK, Euratom tanácsi határozat (HL L 132., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 5. kötet, 85. o.) 2. cikke alapján az ügyet áttette az Elsőfokú Bírósághoz.

13 A megtámadott ítélettel az Elsőfokú Bíróság elutasította a Görög Köztársaság keresetét. Úgy ítélte meg, hogy e tagállam felelőssége mind az I. Abuja-projektre, mind a II. Abuja-projektre vonatkozó tartozások esetében fennáll, és hogy a beszámítással történő beszedéshez előírt feltételek a megtámadott aktus kibocsátásának időpontjában teljesültek.

14 Az Elsőfokú Bíróság, miután a megtámadott ítélet 74. pontjában elismerte a beszámítási aktus megsemmisítése iránti kereset elbírálására vonatkozó hatáskörét, az említett ítélet 84. pontjában a II. Abuja-projekttel kapcsolatban megjegyezte, hogy a Görög Köztársaság nem vitatja, hogy több mint hat éven keresztül a II. Abuja-projekt teljes jogú résztvevőjeként viselkedett. Megállapította különösen, hogy a Görög Köztársaság a kiegészítő megállapodás 1998. december 9-i aláírását követően még majdnem két évig részt vett a projektben. Az Elsőfokú Bíróság szerint így a Görög Köztársaság magatartásával azt érzékeltette a többi részes féllel, hogy továbbra is részt vesz a II. Abuja-projektben.

15 Az Elsőfokú Bíróság az említett 84. pontban ebből arra következtetett, hogy e tagállam kötelezettségeinek vizsgálata nem korlátozódhat az eredeti és a kiegészítő megállapodásra, hanem figyelembe kell vennie azokat a várakozásokat is, amelyeket magatartásával e tagállam a partnereiben keltett.

16 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 85–87. pontjában emlékeztetett arra, hogy a jóhiszeműség elve a nemzetközi szokásjognak az Európai Közösségre és a többi részes félre nézve kötelező szabálya, amelyet a Bécsi egyezmény 18. cikke kodifikált, és amely a nemzetközi közjogban a bizalomvédelem elvének szükségszerű velejárója.

17 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően ugyanezen ítélet 88. pontjában megállapította, hogy mivel a Görög Köztársaság aláírta és megerősítette az eredeti megállapodást, a II. Abuja-projekt egyik résztvevője volt, amely részesi minőség a résztvevők közötti együttműködés és szolidaritás tekintetében bizonyos megnövekedett kötelezettségekkel jár.

18 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően a megtámadott ítélet 92. pontjában megjegyezte, hogy a projekt kezdeti tervezési szakaszát követően a részes felek úgy döntöttek, hogy a projektet folytatják, és állják az épület részletes tervével kapcsolatos költségeket, mielőtt a kiegészítő megállapodást elkészül. Különösen az 1997. február 24-i ülésen, amelyen részt vett a Görög Köztársaság két képviselője, felhatalmazták a Bizottságot, hogy az építészekkel tegye meg a szükséges intézkedéseket a részletes tervek kidolgozására, anélkül hogy megvárná a kiegészítő megállapodást.

19 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság ugyanezen ítélet 93. pontjában megállapította, hogy a részes felek azáltal, hogy túlhaladtak a projekt bevezető szakaszán, szükségszerűen hallgatólagos megállapodást kötöttek annak a megvalósítására. Az említett 93. pontban az Elsőfokú Bíróság jelezte, hogy azáltal, hogy a részes felek az eredeti megállapodásban előírt előleg utólagos megtérítésére utaltak, valójában annak 12. cikkére utaltak, amelynek értelmében a projekt megvalósulása esetén a részes feleknek meg kell téríteniük az előkészítő munkálatoknak a Bizottság által előlegezett költségeit. Hozzátette, hogy mivel a részes felek az 1997. február 24-i ülésen úgy döntöttek, hogy a projektet megvalósítják, már nem léphettek ki a projektből szabadon, a bevezető és a későbbi költségek rájuk eső részének megtérítése nélkül.

20 Az említett ítélet 95. pontjában az Elsőfokú Bíróság megjegyezte, hogy 1998. december 9-én a Görög Köztársaság és a projektből ki nem lépő többi fél aláírta a kiegészítő megállapodást, és hogy az ezt követő hónapokban a Görög Köztársaság a projekt teljes jogú résztvevőjeként viselkedett, és csupán 2000 nyarán mutatott fenntartást részvételének folytatását illetően.

21 Ebből az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 96. pontjában arra következtetett, hogy bár a Görög Köztársaságnak joga volt a projektből kilépni, nem léphetett ki – különös tekintettel a kötelezettségvállalásainak a kezdeti szakasz óta bekövetkezett változására, valamint a kiegészítő megállapodás megerősítésének elmaradása ellenére – anélkül, hogy felelne a II. Abuja-projektben való részvételével kapcsolatos költségekért.

22 Ugyanezen ítélet 97. pontjában az Elsőfokú Bíróság megjegyezte, hogy a Görög Köztársaságnak a jóhiszemű eljárásra vonatkozó kötelezettségét erősítette az a tény, hogy aláírta és megerősítette az eredeti megállapodást, továbbá hogy 1994. április 18. és 2000. szeptember 30. között a projekt „részt vevő fele" volt.

23 Az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 98. pontjában annak megjegyzésével folytatta, hogy ha a Görög Köztársaság úgy vélte volna, hogy semmilyen pénzügyi felelősséggel nem tartozik a kiegészítő megállapodás megerősítése előtt, ellent kellett volna mondania az 1998. június 10-i és a 2000. február 17-i fizetési felszólításoknak, amelyeket a Bizottság küldött részére a II. Abuja-projektre vonatkozólag. Az Elsőfokú Bíróság ugyanezen 98. pontban hozzátette, hogy a Görög Köztársaság soha nem közölte a projektből való kilépésre vagy a kiegészítő megállapodás meg nem erősítésére vonatkozó szándékát, több tagállam kilépése és emiatt a projektben fennálló részesedése módosulása ellenére sem.

24 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 99. pontjában ebből arra következetett, hogy a Görög Köztársaság a projekt teljes jogú résztvevőjeként viselkedett és így partnereiben azt az érzést keltette, hogy bízhatnak abban, hogy teljesíteni fogja a projekttel kapcsolatos pénzügyi kötelezettségeit.

25 Az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 100. pontjában hozzátette, hogy e tagállam kötelezettségei az eredeti megállapodás szövegéből és különösen annak 15. cikkének (1) bekezdéséből is következnek.

26 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 101. pontjában megjegyezte, hogy a kiegészítő megállapodás annak 14. cikke értelmében az aláírását követő második hónap első napjától, vagyis 1999. február 1-től ideiglenesen alkalmazandó az említett tagállamban, amely ideiglenes alkalmazást nem kérdőjelezheti meg a Görög Köztársaság általi megerősítés elmaradása.

27 Ezen indokok összességére tekintettel az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 103. pontjában úgy határozott, hogy a Görög Köztársaság a II. Abuja-projektben való részvételéhez kapcsolódó összes költségért felelősséggel tartozik.

28 Ezenfelül mint megalapozatlant elutasította azon jogalapot, miszerint a szóban forgó követelések az alkalmazandó rendeletek értelmében vitatottak és nem esedékesek, és úgy döntött tehát, hogy a beszámítással történő beszedéshez előírt feltételek a megtámadott aktus kibocsátásának időpontjában teljesültek.

29 Ezen okok összességére tekintettel az Elsőfokú Bíróság elutasította a Görög Köztársaság keresetét.

A felek Bíróság előtti kérelmei

30 A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

31 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– nyilvánítsa a fellebbezést elfogadhatatlannak;

– másodlagosan a fellebbezést – mint nyilvánvalóan alaptalant – utasítsa el;

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

32 Fellebbezésének alátámasztására a Görög Köztársaság két jogalapra hivatkozik.

33 Az első jogalap szerint az Elsőfokú Bíróság az eredeti megállapodás 12., 13. és 15. cikkének, valamint a jóhiszeműség elvének és a bizalomvédelem elvének az értelmezése és alkalmazása során tévesen alkalmazta a jogot.

34 A második jogalappal a Görög Köztársaság azzal érvel, hogy téves az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása, miszerint a részes felek 1997. február 24-én, vagyis a kiegészítő megállapodás aláírása előtt hallgatólagosan megállapodást kötöttek, amely alapján már nem léphettek ki a projektből szabadon, a költségek rájuk eső részének megtérítése nélkül.

A fellebbezés elfogadhatóságáról

35 A Bizottság szerint a Görög Köztársaság fellebbezése elfogadhatatlan annyiban, amennyiben az nem tartalmaz a Bíróság alapokmánya 58. cikkében felsorolt egyetlen indokot sem, mivel a hivatkozott jogalapok kizárólag a közösségi jog részét nem képező megállapodások értelmezésére vonatkoznak.

36 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az Elsőfokú Bíróság hatáskörrel rendelkezik az EK 230. cikkben említett keresetek elbírálására azok kivételével, amelyekre az említett alapokmány szerint a Bíróságnak van hatásköre. Az e rendelkezés alapján az Elsőfokú Bíróság által hozott határozatok ellen – kizárólag jogkérdésekben – ugyanezen alapokmányban meghatározott feltételek és korlátozások mellett fellebbezés nyújtható be a Bírósághoz.

37 A jelen ügyben az Elsőfokú Bírósághoz az EK 230. cikk alkalmazásában kérelmet nyújtottak be azon, a költségvetési rendelet 73. cikkének (1) bekezdése és a 2342/2002 rendelet alapján elfogadott megtámadott aktus megsemmisítése iránt, amellyel

a Bizottság beszámítással beszedte azon pénzösszeget, amellyel a Görög Köztársaság tartozott, és amely, jóllehet a közös kül- és biztonságpolitikát érintik, a közösségi költségvetésbe tartozik.

38 A megtámadott ítélet megsemmisítését kérvén a fellebbező kifogásolja az említett ítéletet annyiban, amennyiben az elutasította ezen aktus megsemmisítése iránti kérelmét, amelynek a jogi alapját közösségi rendeletek alkotják.

39 Magukkal a jogalapok terjedelmével kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a Görög Köztársaság vitatja az Elsőfokú Bíróság által azon egyetlen joglapra adott válaszként végzett jogi értelmezést, amellyel a Görög Köztársaság az Elsőfokú Bírósághoz fordult, és amelyet többek között a II. Abuja-projektre vonatkozó pénzügyi kötelezettségeinek a téves elemzésére alapított.

40 A Bíróság alapokmányának 58. cikkével, amely alapján a Bíróság előtti fellebbezésben az Elsőfokú Bíróság hatáskörének hiányára, a fellebbező érdekeit hátrányosan befolyásoló eljárási szabálytalanságra, valamint a közösségi jognak az Elsőfokú Bíróság általi megsértésére alapított jogalapokra lehet hivatkozni, nem ellentétes, hogy az Elsőfokú Bíróság ítéletének megsemmisítése iránti kérelem indokolása érdekében hivatkozott azon jogalapok, amelyekkel vitatják a Görög Köztársaság 2342/2002 rendelet 78. cikkének értelmében vett adósi minőségét, olyan jogi aktusok hatályának a vizsgálatához vezetnek, amelyek – mint a jelen ítélet 33. és 34. pontjában említett két megállapodás – önmagukban nem képezhetik az Elsőfokú Bíróság előtti kereset tárgyát.

41 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a megtámadott aktus megalapozottságának a vizsgálata, különösen magának a tartozásnak a fennállására, valamint azon feltételekre vonatkozóan, amelyeknek meg kell felelnie ahhoz, hogy lehetséges legyen a beszámítás, szükségszerűen magában foglalja az említett jogi aktusok értelmezését anélkül, hogy egy ilyen elemzés bármiféle ellenük irányuló kereset megindításához vezetne.

42 Továbbá a Bizottság azzal érvel, hogy a hivatkozott jogalapok hatástalan jellege miatt a fellebbezés elfogadhatatlan. A Bizottság így azt állítja, hogy ha az említett jogalapoknak helyt kell adni, azok megalapozottsága ekkor sem vezethet a megtámadott ítélet megsemmisítéséhez, mivel a fellebbezésben nem vitattak más olyan indokokat, amelyekre az említett ítélet rendelkező része érvényesen hivatkozik.

43 Mivel ezen érvelés nem a fellebbezés elfogadhatóságára, hanem annak megalapozottságára vonatkozik, még megalapozottsága esetén sem vezethet a fellebbezés elfogadhatatlanságához.

44 Következésképpen a jelen fellebbezést elfogadhatónak kell nyilvánítani.

Az ügy érdeméről

A felek érvei

45 A Görög Köztársaság szerint először is az Elsőfokú Bíróságnak figyelembe kellett volna vennie, hogy a II. Abuja-projektben részt vevő tagállamok kötelezettségeit az eredeti megállapodás és a kiegészítő megállapodás rendelkezései határozzák meg, és nem az egyes tagállamok magatartása.

46 A tagállamok kötelezettségeit csak a megállapodások releváns rendelkezései alapján lehet meghatározni. A tagállam jóhiszeműség elvének fényében vizsgált magatartását nem lehet tehát figyelembe venni a Görög Köztársaság II. Abuja-projekt keretében kezdetektől fennálló kötelezettségeinek meghatározása érdekében, mivel ez az elv nem vezethet olyan kötelezettségek előírásához, amelyeket e tagállam szerződésben nem vállalt.

47 E tekintetben a Görög Köztársaság azzal érvel, hogy az Elsőfokú Bíróságnak az eredeti megállapodás szövegére kellett volna korlátoznia vizsgálatát, és a kiegészítő megállapodás megerősítésének elmaradása miatt meg kellett volna állapítania az őt terhelő pénzügyi kötelezettség hiányát.

48 E tagállam szerint ugyanis az eredeti megállapodás 12. és 13. cikkének megfelelően a résztvevő államoknak a II. Abuja-projekthez való pénzügyi hozzájárulásra vonatkozó kötelezettsége a kiegészítő megállapodás jóváhagyása után keletkezett, így az említett jóváhagyás, amely valamely állam arra vonatkozó egyfajta elismerése, hogy a nemzetközi szerződés reá nézve kötelező hatállyal bír, a Bécsi egyezmény alapján egyenértékű többek között a megerősítési, elfogadási és csatlakozási okmányokkal. Az említett jóváhagyás ezért olyan feltétel, amelytől az eredeti megállapodásban előírt pénzügyi kötelezettségek keletkezése függ.

49 Továbbá, amint az említett egyezmény 16. cikkéből is kitűnik, az említett jogi okmányok megállapítják, hogy valamely állam a szerződést magára nézve többek között a többi szerződő állammal való közlésének vagy a letéteményesnél történő letétbe helyezésének az időpontjában kötelező hatályúnak ismeri el. A Görög Köztársaság tehát azzal érvel, hogy a kiegészítő megállapodásnak az ezen aktus alkalmazására vonatkozó 14. cikke egyértelműen megkülönbözteti annak aláírását, amelynek hatásai az ideiglenes alkalmazásra korlátozottak, a hatályba lépésétől, amelyet a megerősítésének a felek általi kinyílvánítása vált ki. Márpedig a Görög Köztársaság, bár aláírta a kiegészítő megállapodást, és kezdetben rész vett a II. Abuja-projekt megvalósítására irányuló munkálatokban, az említett megállapodást soha nem erősítette meg.

50 A Görög Köztársaság szerint ebből az következik tehát, hogy az eredeti megállapodás – az ugyanezen megállapodás 15. cikkével együttesen értelmezett – 12. és 13. cikkében meghatározott egyedi feltételek rá vonatkozóan nem teljesültek, mivel a jóhiszeműség elve nem lehet ellentétes a megállapodás e rendelkezéseivel.

51 A Görög Köztársaság másodszor azzal érvel, hogy téves az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása, miszerint a részes felek 1997. február 24-én hallgatólagos megállapodást kötöttek, mivel e megállapodást nem erősítette meg a kiegészítő megállapodásnak megfelelő rendelkezés.

52 A Bizottság először azzal érvel, hogy állandó szabály szerint valamely szerződő állam pénzügyi felelősséget vállal, ha viselkedése sérti a jóhiszeműség elvét, és a partnerei számára sérelmet okoz.

53 Hozzáteszi, hogy valamely tagállam a nemzetközi partnereivel fennálló kapcsolataiban nem hagyhatja figyelmen kívül a jog általános elveit, amelyeket maga is elismer a belső jogában, és hangsúlyozza, hogy a görög belső jog mind a magánjog, mind a közjog területén elismeri a jóhiszeműség elvét.

54 Ebből következik, hogy a Görög Köztársaság pénzügyi kötelezettségeinek az értékelése céljából az Elsőfokú Bíróság helyesen vette figyelembe annak partnereivel fennálló kapcsolatait, és hogy helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a jóhiszeműség elvének alkalmazása kötelezi e tagállamot a vitatott költségek megtérítésére az 1994–2000. évek alatt tanúsított változatlan magatartása alapján.

55 Másodszor a Bizottság azzal érvel, hogy egy megállapodás attól az időponttól áll fenn, amikor a felek kifejezték hivatalos beleegyezésüket. Ezért az Elsőfokú Bíróság azon, 1997. február 24-i ülés beszámolójából, amelyen a Görög Köztársaság is részt vett, helyesen következtetett az említett ülésen részt vevő tagállamok számára jogokat és kötelezettségeket keletkeztető megállapodás fennállására.

A Bíróság álláspontja

56 A tagállamok által a II. Abuja-projekt végrehajtásának keretében teljesítendő pénzügyi kötelezettségeket először az eredeti megállapodás és a kiegészítő megállapodás tartalmára és hatályára tekintettel kell meghatározni.

57 Emlékeztetni kell arra, hogy az Elsőfokú Bíróság távolról sem nem zárta ki az említett pénzügyi kötelezettségeknek ezt a megközelítését, hanem azt közvetlenül fenntartotta a megtámadott ítéletben, különösen az említett ítélet 100. és azt követő pontjaiban végzett elemzés által, és tette ezt az eredeti megállapodás és a kiegészítő megállapodás értelmezését követően.

58 E tekintetben bizonyos – amint az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 88. pontjában is megjegyezte –, hogy 1994. április 18-án a Görög Köztársaság aláírta az eredeti megállapodást, és azt meg is erősítette, ily módon több más tagállammal együtt a II. Abuja-projekt egyik résztvevője lett, amely projekt célja a nagykövetségeket és a bizottsági külképviseletet magában foglaló épületegyüttes „közös érdektől vezérelt" megépítése volt.

59 Ezenkívül bizonyos továbbá az is – amint az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 95. pontjában is megjegyezte –, hogy a Görög Köztársaság 1998. december 9-én aláírta a kiegészítő megállapodást, miközben ekkorra már léptek ki tagállamok a II. Abuja-projektből megtérítve az említett projekt megvalósításának adott állapotában rájuk eső

költségeket, amely kiegészítő megállapodás megkötését előírta az eredeti megállapodás, amint ez ezen utóbbi 11. cikkéből kitűnik.

60 Továbbá az eredeti megállapodás 15. cikke (1) bekezdésének általa végzett értelmezésével az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg – amint a megtámadott ítélet 100. pontjából kitűnik –, hogy ha a részes felek egyike úgy döntene, hogy a kiegészítő megállapodás aláírását követően kilép a II. Abuja-projektből, az eredeti megállapodás szövege, beleértve a 12. és 13. cikkben előírt pénzügyi kötelezettségeket, számára változatlanul fennáll.

61 Ezenkívül a kiegészítő megállapodás 14. cikkének alkalmazásában, még ha az említett megállapodás hatályba lépését azt a napot követő második hónap első napjában határozzák is meg, amelyen a tagállamok és a Bizottság kinyilvánítják, hogy a megállapodást jóváhagyták, az az aláírását követő második hónap első napjától ideiglenesen alkalmazandó. Így a kiegészítő megállapodás aláírásával a Görög Köztársaság – ahogy az Elsőfokú Bíróság is megállapította – szükségszerűen elfogadta ezen ideiglenes alkalmazást és következésképpen a II. Abuja-projektből bármely jóváhagyást megelőzően történő kilépéshez kapcsolódó következményeket.

62 Ahogy a főtanácsnok az indítványának 67. és 73. pontjában jelzi, az eredeti megállapodás 15. cikkének (1) bekezdéséből és a kiegészítő megállapodás 14. cikkéből ugyanis kitűnik, hogy a részt vevő tagállamok és a Bizottság különös jelentőséget szándékoztak tulajdonítani még a kiegészítő megállapodás aláírásának és annak ideiglenes alkalmazásának is, különösen a II. Abuja-projekt résztvevői esetleges kilépésének hátterében, függetlenül annak jóváhagyásától.

63 Bár a Görög Köztársaság továbbra is szabadon kiléphetett e projektből, mivel nem hagyta jóvá a kiegészítő megállapodást, nem tagadhatta meg a II. Abuja-projektben a kilépéséig tartó részvételéhez kapcsolódó pénzügyi következmények teljesítését, mivel e kötelezettségek a kötelezettségvállalásainak alakulása tekintetében már a kezdettől fogva meg voltak határozva.

64 Továbbá az Elsőfokú Bíróság az így a Görög Köztársaságot terhelő és a megállapodásokból származó kötelezettség alátámasztása érdekében hivatkozhatott az általános nemzetközi jog részét képező jóhiszeműség szokásjogi elvére (a C-308/06. sz., Intertanko és társai ügyben 2008. június 3-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-4057. o.] 52. pontja).

65 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság független értékelésen keresztül megjegyezte, hogy a Görög Köztársaság semmiféle fenntartással nem élt a II. Abuja-projektben 1994. április 18. és 2000. szeptember 30. közötti részvételére vonatkozóan, miközben kötelezettségvállalásai jelentősen megváltoztak azáltal, hogy számos tagállam kilépett az említett projektből, és hogy különösen nem kifogásolta a Bizottság által küldött fizetési felszólításokat, így partnerei bízhatnak abban, hogy teljesíteni fogja a II. Abuja-projekttel kapcsolatos pénzügyi kötelezettségeit.

66 A fentiekből az következik, hogy az Elsőfokú Bíróság az eredeti megállapodás és a kiegészítő megállapodás hatályának az értelmezéséből helyesen következtetett arra, hogy a Görög Köztársaság, bár nem erősített meg az említett kiegészítő megállapodást, köteles megtéríteni a II. Abuja-projektben való részvételével kapcsolatos költségeket, mivel ráadásul partnerei bízhattak abban, hogy teljesíteni fogja e pénzügyi kötelezettségeit.

67 Végül az 1997. február 24-i ülés során kötött hallgatólagos megállapodás fennállására vonatkozó panaszok nem kérdőjelezhetik meg a megtámadott ítélet rendelkező részét,

mert a tárgyhoz nem tartozó indokolás ellen irányulnak, mivel az ítélet említett rendelkező részét igazolják a Görög Köztársaság által hiábavalóan kifogásolt, fent hivatkozott indokok.

68 Ennek következtében és anélkül, hogy a Bizottságnak a jelen ítélet 42. pontjában említett érvelésére válaszolni kellene, a jelen fellebbezést el kell utasítani.

A költségekről

69 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Görög Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Görög Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások